

TELEFONIJA, ŠE NAPREJ PEREČ PROBLEM

Novi telefonski priključki še le sredi leta 1993

Gradnja prizidka grosupeljske pošte malce zaostaja za predvidenim načrtom, vendar pa PTT Ljubljana kljub pomanjkanju denarja zagotavlja, da bo telefonsko centralo v Grosupljem priključila pred sredino leta 1993. S to centralo bo grosupeljska občina pridobila 8000 novih telefonskih priključkov, od tega jih bo 3000 v Grosupljem, kjer bo možna takojšnja uporaba. Pošta v Grosupljem, ki trenutno posluje v prostorih Gradbenega podjetja Grosuplje, pa se bo že sredi leta 1992 vrnila v svoje bivše, adaptirane prostore.

V zadnjem obdobju je PTT uspelo povečati zmogljivost grosupeljske centralo za komaj 100 telefonskih priključkov, zato je postal glavni problem grosupeljske občine razvoj telekomunikacij in s tem postavitve nove telefonske centrale

ter povezave s tranzitno, mednarodno centralo v Ljubljani. Po dogovoru med občino in PTT Ljubljana bo občina v celoti kreditirala in izvedla izgradnjo prizidka ob strokovnem nadzorstvu PTT, pošta pa bo zgradila sodobno centralo Iskra Siemens EWSD in kabelsko ter razvidno povezavo s krajevnimi centralami (Ivančna Gorica, Višnja Gora, Marinča vas, Videm, Šentvid pri Stični in pa vzporedno z grosupeljsko centralo enota Šmarje-Sap z 800 novimi priključki).

Po novembrskih cenah bo celotna naložba stala skoraj 570 milijonov tolarjev, od tega 300 milijonov tolarjev glavna grosupeljska centrala. Pošta je v zadregi zaradi pomanjkanja denarja, kljub temu pa daje prednost grosupeljskemu programu, čeprav morajo končati

in z denarjem oskrbovati tudi druge programe. Na pošti pravijo, da je njihovo sodelovanje z občino Grosuplje zelo koristno in da je prispevek občine zelo velik. PTT je v celoti prevzela tudi financiranje gradnje krajevnih omrežij, čeprav je bilo v dogovoru z občino predvideno, da bodo gradnjo krajevnih omrežij kreditirali bodoči naročniki telefonskih priključkov.

Na območju Vidma-Dobrepolja so v začetku meseca decembra priključili novo telefonsko centralo z 200 priključki, kar je zelo izboljšalo telefonski promet na tem območju. S tem je v Vidmu končana prva faza načrta, na nadaljnjih 200 priključkov pa bodo morali krajanji Vidma počakati, da zgradijo novo grosupeljsko centralo.

MATEJ KOŠIR

Prodaja in odkup lesa

Uprava za družbene prihodke naše občine je nekaj čez 260 lastnikov gozdov s posebnim pismom obvestila o njihovih obveznostih, še zlasti o plačevanju prometnega danka. Druge o teh zadevah obvešča z naslednjim dopisom:

Obveščamo vas o vaših pravicah in obveznostih kadar opravljate promet z lesom.

Promet lesa ureja 9. člen republiškega zakona o posebnem prometnem davku (Uradni list SRS, št. 24/88 do 10/91), ki določa, da ste lastniki gozdov dolžni plačati prometni davek od vseh odkazanih in posekanih količin lesa in od lesa, posekanega v nasprotju z zakonom o gozdovih (brez odkazila). Če prodate les končnemu potrošniku (občanu), morate obračunati in plačati prometni davek, ker se nanaša tudi na odprodajo oz. odtujitev lesa posekanega na negozdnih zemljiščih.

Odpravljene promete ste dolžni davčni zavezanci napovedati Upravi za družbene prihodke občine Grosuplje, in sicer najkasneje v sedmih dneh po opravljenem prometu in v tem roku obračunati in plačati prometni davek. V napovedi ste zavezanci dolžni izkazati posebej promet s končnim potrošnikom in posebej promet lesa, ki se ne šteje za promet lesa s končnim potrošnikom (trgovski organizaciji za nadaljnjo prodajo oz. proizvodnemu podjetju oz. obratovalnici kot material za reprodukcijo).

Davčno osnovo za gozdne sortimente ter žagan in tesan les predstavlja prodajna cena proizvoda, ki ne vsebuje danka od prometa proizvodov.

Glede na določbe 9. člena republiškega zakona o posebnem prometnem davku in določbe šestega odstavka 7. člena zakona o začasnih ukrepih o davku od prometa proizvodov in storitev (Ur. list SFRJ, št. 4/91) se pri prometu lesa ne plačuje prometni davek, od lesa:

- ki ga prevzamejo gozdna gospodarstva, ki gospodarijo z gozdovi;
- ki se po zakonu prepusti lastnikom za neposredno uporabo v njihovem gospodarstvu in gospodinjstvu in ga lastniki v ta namen tudi uporabijo;
- ki se po zakonu prepusti lastnikom gozdov za potrebe domače lesne obrti;
- ki ga lastniki gozdov prodajo proizvodnim podjetjem in obratovalnicam za reprodukcijo in trgovskim podjetjem za nadaljnjo prodajo, če je promet opravljen na način iz šestega odstavka 7. člena zakona o začasnih ukrepih negotovinsko plačilo, t. j. plačilo preko žiro računa.

Celoten postopek obračuna prometnega danka od prodaje lesa in oddaje davčne napovedi lahko opravite na Upravi za družbene prihodke občine Grosuplje, soba št. 6, kjer boste dobili tudi dodatne informacije.

Prosimo vas, da zgoraj navedeno upoštevate pri prodaji lesa in se po tem tudi ravnate v izogib kazenskim sankcijam.

Popravek

Uredništvu Naše skupnosti
Prosim, da v skladu s predpisi objavite popravek k članku Jakoba Müllerja »Zakaj premoženje ni vrnjeno?« Ivo Kolovič in drugi šmarni informatorji niso odšli v gozdove zato, ker bi bili v sporu z menoj (to je laž) in mojim bratom Jakom, temveč zato, ker so bili privrženci Stalina in VKP(b) ter nasprotniki Tita in KPJ. Še nihče ni šel v gozdove, če se je sprl s соседom.
dipl. ing. JANEZ PEROVŠEK

PERISKOP

● V Kulturnem domu na Muljavi je do 29. decembra na ogled razstava o freskah Janeza Ljubljanskega, ki jih je ta znameniti umetnik iz 15. stoletja naslikal na stene muljavске cerkve. Videli so jo že Ljubljanci, po Muljavi pa se seli še v Novo mesto. Predstavljena je tudi maketa, ki kaže, kako so kasneje v baroku cerkev predelali in s tem prekrili in celo uničili nekaj teh fresk. Ali bodo nekoč Muljavci dobili novo cerkev, staro pa bodo spet spremenili tako, kot je bila v časih Janeza Ljubljanskega?

● V začetku decembra je Grosupeljčan obiskal sam ministar Umek z dr. Ludvikom Toplakom in dr. Borisom Pleskovičem, da bi nas pridobil za vladni model lastninjenja. Pričakovanje, da bodo govorili tudi o denacionalizaciji, je v dvorano v Druženem domu pripeljal veliko obiskovalcev, tudi kmetov, žal pa o tem ni bilo mogoče izvedeti kaj bistveno novega. Lepo je, da je minister Umek vsaj v organizaciji Socialnih demokratov le našel čas za Grosupeljčane (in to celo v tako »krepkem« političnem spremstvu), saj ga povabila občinska vodstva, naj pride na pogovor že za naš občinski praznik, takrat niso premaknila iz Ljubljane.

● V razmaku dobrega tedna pa sta nas obiskala tudi ministra in pogosto omenjena prijatelja Igor Bavčar in Janez Janša. Prvi se je s peščico obiskovalcev srečal na ustanovitvenem sestanku grosupeljskega odbora »Ruplovi« demokratov in je moral odgovarjati zlasti na vprašanja, zakaj vlada ne odstopi, če ni kos nalogam (s čimer se je prijazno strinjal, le da misli, da bi bilo najbolje počakati do volitev); drugega pa sta v domače Grosuplje pripeljala Val 202 in Nedeljski (s Tofom in narodnimi zabavnjaki), ki pripravljata redne žive pogovore s politiki v njihovem domačem okolju.

● Mladi nogometaši NK Livar iz Ivančne Gorice letos ne bodo božičevali doma, v krogu družine. Damjan Sluga, Aleš Potokar, Matej Kovačič pa Aleš in Uroš Černivčeva so namreč te dni odšli v znamenito šolo Braneta Oblaka, ki poteka v Simonovem zalivu. Fantje, stari med štirinajst in petnajst let, so dovolj perspektivni, da so se kljub omejitvi 40 udeležencev vsi uvrstili v sedemdnevno šolo, v kateri bodo morali odigrati tudi tri resna nogometna srečanja, od tega eno v sosednji Italiji. Srečno!

● Nič manj aktivni niso mladi kulturniki: 14 članov dramske skupine se je pod vodstvom Bože Krajcer udeležilo tridnevnega Gledališkega tabora v Ankaranu. Skupina se je dobro izkazala z odlomkom celovečerne igre Čudežni kamen.

● Akademski kipar Boris Prokofjev je v Ljubljani pripravil tridnevno kiparsko šolo, ki se je udeležilo nekaj mladih Grosupeljčanov in celo ena od mamic. Svoje kiparske izdelke so razstavili v knjižnici.

● Veliko skrbi je bilo vložene, da bi grosupeljskim Romom pomagali do voziškega dovoljenja. Da pa papir še ni vse, še najmanj pa jamstvo za varno vožnjo, je opomnil občinske poslance Ivan Ahlin, ki je vzkliknil: »Nič manjša ni škoda, če se zaleti vame nekdo, ki ima voziški izpit, ali pa oni, ki je brez!« in naštel neregistrirane romske avtomobile, ki jih je mogoče srečati po občinskih cestah, ne da bi za njimi žvižgal policaj.

● K protestu ob občinskem prazniku 29. oktobra kot dnevno ustanovitev Grosupeljske in Stiške čete pa še tole: »Podpisani Franc Urbančič podajam na podlagi 79. člena Zakona o javnem obveščanju (Ur. l. SRS 2/86 in 42/89) zahtevo za javno objavo popravka informacije, ki je bila objavljena v Naši skupnosti z dne 29. 11. 1991 na strani 4 v rubriki Periskop. V sedmi podrubriki, vrsta 7, namreč dobesedno piše – od katerih je stiška ubila njegovo sestro Marijo – medtem ko sem v resnici izjavil sledeče: Ena izmed čet oziroma bataljonov NOV in POS, ki so operirali na območju Stišne, je namreč 15. 5. 1942 v nočnih urah s pretvezo odvedla njegovo sestro Marijo (Glej skrajšani zapisnik 15. skupne seje SO Grosuplje z dne 13. 11. 1991, str. 4).«

● Društvo slovenskih pisateljev želi, da bi od leta 1992 dalje osrednjo državno nagrado za najboljše slovensko prozno delo podeljevali v rojstnem kraju prvega slovenskega romanopisca – pisatelja Josipa Jurčiča, na Muljavi. Nagrada, ki jo podeljujejo na kresni večer in se zato tudi imenuje Kresnik, se bo povežala z veliko prireditvijo na prostem, s kresovanjem in z nastopi ljudskih godcev in pevcev, osrednji kulturni dogodek pa bo potekal pod pokroviteljstvom občinskega IS.

● Plačniki davkov, ki so dobili zadnje letošnje položnice davčne uprave, so debelo pogledali: zamudne obresti za vsak dan so preteku roka za plačilo so kar 2,2 odstotka, kar pomeni približno 28 tisoč odstotne letne obresti! To naj bi spodbudilo kronične zamudnike k plačilu in spravilo državni denar v normalen obtok, je dejal načelnik davčne uprave Anton Žitnik in v šali pokaral, da davkoplačevalci najbolje znajo izračunati, kaj se jim izplača in da čisto radi goljufajo državo, če se da. Takoj je v imenu obrtnikov protestiral Jože Intihar, češ da je goljufije treba najprej dokazati, potem je o njih še le mogoče govoriti in da navsezadnje tudi država pri davkih okoli prinaša svoje državljane.

● Doslej so na občini dobili 195 vlog za odkup stanovanj, okoli 170 stanovanj je odprodanih, vendar bo denar začel v občinsko blagajno pritekati šele v januarju in februarju, občinsko stanovanjsko politiko za prihodnje pa bo mogoče oblikovati šele v dobrem letu dni, ko bo povsem jasno, koliko praznih stanovanj je ostalo.

● Kaj je s prepovedjo vikenda v Predolah, se je oglasil zastopnik KS Račna v skupščini. Kaj delajo inspektorji?! Brez skrbi, inspektor pride prvo sredo v januarju, je zagotovil Vinko Blatnik, ki je na zadnji letošnji skupščini od delegatov KS požel tudi zahvalo in celo aplavz za svoje povezovalno delo med občino in KS.

● »Letošnji razpis sredstev za kulturo že pozdravljam, skrbi pa me komisija, ki bo v imenu izvršnega sveta odločala o vlogah!« je vzkliknil predsednik ZKO Grosuplja Janko Jelenič in ji že vnaprej pripisal pristranskost. Od kod mu tako slabe izkušnje, ko pa se celo podjetniki in kmetje niso pritožili nad delom komisij izvršnega sveta, ki so razdeljevale njim manjenjeni denar in to ne poklonjenega, ampak le posojenega?!

POLEMIKA

Agromelioracija je pozitivna

Negativna ocena izvajanja agromelioracij, ki jo je objavil list »Reporter«, me je spodbudila k pisanju odgovora in pojasnitvi nekaterih stvari.

Agromelioracija na kmetijskih zemljiščih pomeni ob upoštevanju varstva okolja zelo pozitiven poseg, glede na zadovoljitev potreb po hrani ter lažji in cenejši proizvodnji le-te.

Sodoben način obdelovanja kmetijskih zemljišč zahteva v današnjem času izboljšanje obdelovalnega terena z različnimi posegi. Tako je na določenih terenih potrebno namakanje, drugod osuševanje, ruvanje kamenja, razširitev poljskih poti, ravnanje zemlje, založno gnojenje itd. Vse to je zelo pozitivno, v kolikor se k temu pristopa strokovno in v skladu z normativi, ki so predpisani za proizvodnjo neoporečne hrane.

V ta prizadevanja se je vključila tudi skupščina občine

Grosuplje, ki je od maja 1990 do oktobra 1991 sprejela tri odloke o uvedbi agromelioracijskega postopka na območjih:

- Bojanji vrh - Muljava (Uradni list RS, št. 10/91, z dne 14. 3. 1991)
  - Grosuplje - Šmarje (Uradni list RS, št. 20/91, z dne 17. 5. 1991)
  - Ponova vas - Cerovo in Vrbičje - Vino (Uradni list RS, št. 5/91, z dne 12. 7. 1991).
- Kljub temu, da so melioracije pozitivnega značaja, pa je precej polemike dvignila izvedba agromelioracije na območju Grosuplje - Šmarje. Opozorili bi pisca članka v časopisu »Reporter«, da je zadržega, v tem primeru TZO Grosuplje, le predlagatelj za izvedbo agromelioracij na njenem področju, in ne subjekt, ki bi na ta račun pobral sredstva republiškega proračuna.
- V primeru izvedbe agromelioracijskega postopka na območju Grosuplje - Šmarje je

kot investitor Mercator Ljubljanska mlekarna - Kmetijska proizvodnja Ljubljana prevzela tudi izvedbo del na tem projektu za ceno 1.823.060,00 din (SLT) v mesecu aprilu. Zaradi te kombinacije je bil razumljiv tudi odpor poslancev SO Grosuplje in članov SKZ - LS že 20. 3. 1991 na skupščini saj so dvomili v namensko korišćenje nakazanih sredstev zaradi pretirane navedbe del, ki se niso skladala s stanjem v naravi.

Da je bil sum upravičen, je pokazal tudi ogled na terenu s strani kmetijskega inšpektorja SO Grosuplje, saj do oktobra 1991 izvajalec sploh ni pričel z deli, ki naj bi jih končal do 30. 10. 1991. S strani kmetijske inšpekcije SO Grosuplje pa je podana tudi pobuda Odboru za melioracije pri Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da opravi kontrolo nad porabo sredstev in izvedbo omenjene agromelioracije.

JAKA SEVER

Farme v upravnikovih očeh

Komentar upravnika farm Boštjan in Bvrace v šesti številki časopisa »Reporter« marsikomu, ki pozna kmetijstvo kot »špansko vas«, zvani kot strokovna ocena o kmetijstvu, kjer da so kmetje »veliki onesnaževalci z oporečno hrano«, farme pa da strokovno obvladujejo vse probleme.

Žal je v članku delno sprejemljiva le tako imenovana osebna legitimacija farme, saj je le težko sprejeti podatek, da 200 krav, od tega 150 telic, daje dnevno 8 do 9000 litrov mleka. Tudi za 30% večja obremenitev farm od zasebnega kmetijstva po besedah g. upravnika ne vpliva na kakovost rezultatov poslovanja v posameznih farmah, saj kmetje zaradi svoje organizacijske, strokovne in tehnične neusposobljenosti le-tem ne morejo konkurirati.

In vendar se ob vseh navedbah zastavlja vprašanje, ali res najboljša zemlja I. in II. gega kakovostnega razreda, ki je bila z blagoslovom zakona v taki ali drugačni obliki odvzeta kmetom v preteklosti, ni bila obdelana. Zemljišča, zaokrožena v celoto, so bila tudi pogoj za ustanovitev in delovanje farme.

Gospod upravnik opozarja tudi na dejstvo, da v Sloveniji ni denarja za razvoj družinskih kmetij, in da gre predvsem za pojav socialnega kmetijstva, ki naj bi bil v grosupeljski občini še posebno izrazit. Povsem pa pri tem pozablja na dejstvo, v kakšnem

socialnem položaju bi bile farme, če v preteklosti ne bi imele tako privilegiranega položaja. Tudi sedaj, po besedah našega ministra za kmetijstvo, republika sicer finančno ne podpira družbenih farm in posestev, intervenirala pa je v primeru poslabšanja njihovega položaja. Kmetje, neposredni proizvajalci hrane, pa imamo le eno željo, da bi republika in pristojne institucije enakovredno obravnavali kmete - posameznike, kot družbene farme, da bi bila enaka odkupna cena proizvodov in enaka boniteta pri nabavi repromaterialov. Končni »sodnik« pa naj bo potrošnik, ki bo po svoji presoji ocenil, kaj je dobro, neoporečno in tržno zanimivo.

Tudi denacionalizacijo si g. upravnik razlaga povsem po svoje, saj je po njegovem mnenju povsem nesmiselna; krivično da je vračanje v naravi ljudem, kar jim je bilo odvzeto, saj se že sedaj ne morejo dogovoriti o legalnih mejnikih. Sprašujemo se, kako smiselno pa je bilo razbijanje kmetij v preteklosti, ko se je najboljša zemlja I. in II. gega kakovostnega razreda dodeljevala farmam, kmetom pa so ostala le obrobna zemljišča slabše kakovosti; danes pa se jim očita, da so farmam nekonkurenčni.

Salomonsko rešitev pri uveljavljanju lastništva vidi g. upravnik v tem, da zdaj zaposleni na farmah postanejo lastniki teh farm. Bodo to solastniki - delničarji, ali se jim bo zemlja

razdelila v interno obdelavo! Zastavlja se vprašanje, ali ne bo to tudi le ena izmed oblik divje privatizacije? Ko bodo bodoči »kmetovalci na družbenih farmah« spoznali, da je kmetovanje vse prej kot le osemurni delavnik, bodo prisiljeni svoj del odstopiti enemu ali več subjektom, ki bi na tak način prišli do lepo zaokroženih kmetij na račun tistih, ki jim je bila zemlja odvzeta. Bo to pravično?

Brez subvencij in raznih drugih bonitet pa bodo na družbenih posestvih kaj kmalu spoznali, kakšno je kmetovanje v pogojih pravih tržnih odnosov. Iz trte izvite so tudi navedbe, da so velike farme manjši onesnaževalci okolja kot kmetje, saj se po vsem svetu borijo proti veliki koncentraciji na farmah. Občani, ki jim kmetijska panoga ni najbolj poznana, naj se ne zavajajo ob predloženih podatkih, kako produktivne in ekološko čiste da so naše farme, saj bi podrobnejše analize pokazale, kako pretirani so vsi prikazani rezultati.

Ob vsem tem pa izvzemimo dejstvo, da so dokaj ravninski deli okrog Grosuplja spremenjeni v pašnike, medtem ko kmetje obdelujejo razdrobljene obrobne parcele.

Top-lista real-socialista v grosupeljskih farmah pa je v času, v kakršnem živimo in bomo živeli še nekaj let, lahko le pobožna želja posameznikov.

SEKRETAR SKZ - LS
Podružnica Grosuplje
Jaka Sever